

Suomen Pankin velat julkiselle sektorille supistuiivat 528 milj. markkaa 50 milj. markkaan. Sekä valtion suhdannerahastotalletukset että valtion keräämät yritysten suhdannetalletukset nostettiin kokonaisuudessaan vuoden aikana. Vuoden alussa suhdannerahastotalletuksia oli 433 milj. markkaa ja suhdannetalletuksia 143 milj. markkaa. Julkisen sektorin pääomantuntotalletukset, joita ei ollut edellisvuoden lopussa, olivat vuoden päättyessä 49 milj. markkaa.

Suomen Pankin nettosaamiset julkiselta sektorilta lisääntyivät 332 milj. markkaa ja olivat 990 milj. markkaa vuoden lopussa.

Yritykset

Suomen Pankin saamiset yrityksiltä kasvoivat 441 milj. markkaa 4 990 milj. markkaan. Viennin rahoitus, joka sisältää ulkomaiset vekselit ja uusvientivekselit, lisääntyi 34 milj. markkaa. Uusvientivekseleiden määrä nousi 20

milj. markkaa 560 milj. markkaan ja lyhytaikaisten vientiluottojen määrä 14 milj. markkaa 1 228 milj. markkaan. Kotimaisten toimitusten rahoitus lisääntyi 403 milj. markkaa 2 514 milj. markkaan. Yhteensä näiden kolmen erityisrahoitusjärjestelyn luottokanta kasvoi 437 milj. markkaa 4 302 milj. markkaan. Muista saamisista Suomen Pankin omistamat yritysten joukkovelkakirjat vähenivät 24 milj. markkaa ja erittelemättömät saamiset lisääntyivät 28 milj. markkaa.

Velat yrityksille kasvoivat 254 milj. markkaa 1 687 milj. markkaan. Investointi- ja alushankintatalletukset vähenivät nettomääräisesti 9 milj. markkaa ja niitä oli vuoden lopussa 1 416 milj. markkaa. Pääomantuntotalletuksia oli vuoden lopussa 265 milj. markkaa. Edellisen vuoden lopussa niitä ei ollut lainkaan.

Suomen Pankin nettoluotonanto yrityksille kasvoi 187 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 3 303 milj. markkaa.

Yritysten tilit milj. mk

	31. 12. 1981	31. 12. 1982	Muutos
Viennin rahoitus	1 754	1 788	+ 34
Kotimaisten toimitusten rahoitus	2 111	2 514	+ 403
Joukkovelkakirjat	187	163	- 24
Muut	497	525	+ 28
Saamiset yrityksiltä	4 549	4 990	+ 441
Investointi- ja alushankintatalletukset	1 425	1 416	- 9
Pääomantuntotalletukset	—	265	+ 265
Vientitalletukset	0	—	- 0
Muut	8	6	- 2
Velat yrityksille	1 433	1 687	+ 254
Nettosaamiset yrityksiltä	3 116	3 303	+ 187

Liikkeessä oleva raha ja talletustodistukset

Liikkeessä olevan rahan määrä kasvoi 467 milj. markkaa 6 062 milj. markkaan. Tästä oli setelistöä 5 572 milj. markkaa ja metallirahaa 490 milj. markkaa. Lisäksi tase-erään "Muut velat" sisältyi liikkeessä olevia vanhan rahayksikön määräisiä seteleitä 9 milj. markkaa.

Liikkeessä olevien talletustodistusten määrä

oli vuoden lopussa 1 700 milj. markkaa eli 100 milj. markkaa suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

Suomen Pankin nettotase

Yhteenvetona edellä suoritetusta taseen kehityksen tarkastelusta esitetään ohessa Suomen Pankin nettotase pääsektoreittain.

Nettotaseen erät milj. mk

	31. 12. 1981	31. 12. 1982	Muutos
+ Nettosaamiset ulkomailta	8 376	9 083	+ 707
+ Nettosaamiset rahoituslaitoksilta	— 107	618	+ 725
+ Nettosaamiset yrityksiltä	3 116	3 303	+ 187
+ Nettosaamiset julkiselta sektorilta	658	990	+ 332
= Nettosaamiset yhteensä	12 043	13 994	+ 1 951
+ Liikkeessä olevat talletustodistukset	1 600	1 700	+ 100
+ Liikkeessä oleva raha	5 595	6 062	+ 467
+ Oma pääoma, arvonjärjestelytilit ja muut tase-erät, netto	4 848	6 232	+ 1 384
= Nettovelat ja oma pääoma yhteensä	12 043	13 994	+ 1 951

Setelinanto

Ensisijainen setelinkate, johon luetaan kultavaranto ja pankin riidattomat ulkomaiset saamiset, lisääntyi vuoden 1982 aikana 1 759 milj. markkaa 11 109 milj. markkaan. Toissijainen setelinkate, joka käsittää katekelpoiset kotimaiset vekselit, nousi 192 milj. markkaa ylärajalleen 1 500 milj. markkaan. Täten koko

setelinanto-oikeus lisääntyi 1 951 milj. markkaa. Kun setelinanto-oikeuden käyttö, johon luetaan liikkeessä oleva setelistö, vaadittaessa maksettavat sitoumukset sekä shekkiluotoista nostamatta oleva määrä, kasvoi yhteensä 340 milj. markkaa, nousi setelinantovara 1 611 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 6 971 milj. markkaa.

Setelinantotase milj. mk

	31. 12. 1981	31. 12. 1982	Muutos
Setelinanto-oikeus			
Ensisijainen kate	9 350	11 109	+ 1 759
Toissijainen kate	1 308	1 500	+ 192
Yhteensä	10 658	12 609	+ 1 951

Setelinanto-oikeuden käyttö

Liikkeessä olevat setelit	5 152	5 572	+ 420
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset	144	64	- 80
Shekkiluotoista nostamatta	2	2	0
Yhteensä	5 298	5 638	+ 340

Setelinantovara

Setelinantovara	5 360	6 971	+ 1 611
-----------------------	-------	-------	---------

Tilinpäätös

Seuraavassa esitetään Suomen Pankin tase

täysinä miljoonina markkoina vuosien 1981 ja 1982 lopussa:

		Tase			
		milj. mk			
Vastaavaa	31. 12. 1981	31. 12. 1982	Vastattavaa	31. 12. 1981	31. 12. 1982
Kulta	1 382	1 382	Vaidettavat tilit	41	17
Erityiset nosto-oikeudet ..	632	609	Sidotut tilit	55	5
Varanto-osuus Kansainväli-			<i>Valuuttavelat</i>	96	22
sessä valuuttarahastossa	394	453			
Ulkomaiset joukkovelkakir-			Kansainvälisen valuuttara-		
jat	1 405	765	haston markkatilit	1 871	1 927
Vaihdettavat valuutat	3 686	5 813	Osoitetut erityiset nosto-		
Sidotut valuutat	1 964	1 530	oikeudet	726	833
<i>Kulta ja valuuttasaamiset</i>	<i>9 463</i>	<i>10 552</i>	Määräaikaiset velat	—	2 650
Markkaosuus Kansainväli-			<i>Muut ulkomaiset velat ..</i>	<i>2 597</i>	<i>5 410</i>
sessä valuttarahastossa	1 606	1 843	Setelit	5 152	5 572
Määräaikaiset saamiset ..	—	2 120	Metalliraha	443	490
<i>Muut ulkomaiset saamiset</i>	<i>1 606</i>	<i>3 963</i>	<i>Liikkeessä oleva raha</i>	<i>5 595</i>	<i>6 062</i>
Pankkien shekkilit	495	169	<i>Liikkeessä olevat talletus-</i>		
Päiväluotot	1 796	3 126	<i>todistukset</i>	<i>1 600</i>	<i>1 700</i>
Käteisvaraluotot	768	889	Pankkien shekkilit	0	6
Joukkovelkakirjat	594	1 179	Päivätalletukset	1 080	1 470
Muut	37	46	Kassavarantotalletukset ..	2 492	3 132
<i>Saamiset rahoituslaitoksilta</i>	<i>3 690</i>	<i>5 409</i>	Pääomantuontitalletukset .	201	177
Valtion velkakirjat	354	—	Muut	24	6
Joukkovelkakirjat	386	435	<i>Velat rahoituslaitoksille ..</i>	<i>3 797</i>	<i>4 791</i>
Valtion metallirahavastuu	483	559	Shekkilit	1	1
Muut	13	46	Suhdannerahastotalletukset	433	—
<i>Saamiset julkiselta sektorilta</i>	<i>1 236</i>	<i>1 040</i>	Suhdannotalletukset	143	—
Viennin rahoitus	1 754	1 788	Pääomantuontitalletukset .	—	49
Kotimaisten toimitusten ra-			Muut	1	0
hoitus	2 111	2 514	<i>Velat julkiselle sektorille .</i>	<i>578</i>	<i>50</i>
Joukkovelkakirjat	187	163	Investointi- ja alushankinta-		
Muut	497	525	talletukset	1 425	1 416
<i>Saamiset yrityksiltä</i>	<i>4 549</i>	<i>4 990</i>	Pääomantuontitalletukset ..	—	265
<i>Muut varat</i>	<i>89</i>	<i>99</i>	Vientitalletukset	0	—
			Muut	8	6
			<i>Velat yrityksille</i>	<i>1 433</i>	<i>1 687</i>
			<i>Muut velat</i>	<i>14</i>	<i>23</i>
			<i>Arvonjärjestelytilit</i>	<i>610</i>	<i>1 609</i>
			Kantarahasto	3 000	3 000
			Vararahasto	750	1 032
			Tilivuoden voitto	563	667
			<i>Oma pääoma</i>	<i>4 313</i>	<i>4 699</i>
			<i>Yhteensä</i> 20 633	<i>26 053</i>	<i>26 053</i>

		Osakkeet ja osuudet	
		nimellisarvo, mk	
		31. 12. 1981	31. 12. 1982
Teollisuusosakkeet		107 064 170,—	108 084 170,—
Erityisluottolaitosten osakkeet		47 916 500,—	41 047 500,—
Asunto-osakkeet		1 389 395,—	1 298 995,—
Kiinteistöosakkeet		1 675 800,—	1 675 800,—
Muut osakkeet ja osuudet		10 463 800,—	12 041 918,—
	<i>Yhteensä</i>	<i>168 509 665,—</i>	<i>164 148 383,—</i>
SITRAn peruspääoma		400 000 000,—	400 000 000,—

Suomen Pankin tuloslaskelma kertomusvuodelta ja sitä edeltäneeltä vuodelta on seuraava:

		Tuloslaskelma	
		mk	
		1. 1.—31. 12. 1981	1. 1.—31. 12. 1982
<i>Korkotuotot</i>			
Korot kotimaisista saamisista		707 193 005,97	671 585 089,27
Korot ulkomaisista saamisista		590 591 018,98	458 203 556,52
Korot kotimaisista joukkovelkakirjoista ..		123 732 349,47	123 697 119,38
Korot ulkomaisista joukkovelkakirjoista ..		113 828 235,83	88 622 664,10
	<i>Yhteensä</i>	<i>1 535 344 610,25</i>	<i>1 342 108 429,27</i>
<i>Korkokulut</i>			
Korot kotimaisista veloista		529 400 487,18	573 459 818,30
Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista		62 171 411,33	214 467 582,28
	<i>Yhteensä</i>	<i>591 571 898,51</i>	<i>787 927 400,58</i>
<i>Korkokate</i>		<i>943 772 711,74</i>	<i>554 181 028,69</i>
<i>Muut tuotot</i>			
Provisiot		2 280 662,81	1 830 785,80
Kurssierot		513 869 304,98	1 265 600 355,72
Muut tuotot		27 574 090,19	57 616 924,31
	<i>Yhteensä</i>	<i>543 724 057,98</i>	<i>1 325 048 065,83</i>
<i>Muut kulut</i>			
Palkat		65 261 608,07	72 813 845,99
Sosiaaliturvamaksut		4 300 952,77	5 197 617,89
Eläkkeet		19 572 681,10	22 494 208,81
Setelien valmistus		43 876 215,72	36 344 080,98
Poistot		70 200 552,12	50 032 552,42
Muut kulut		21 101 748,50	25 195 806,41
	<i>Yhteensä</i>	<i>224 313 758,28</i>	<i>212 078 112,50</i>
<i>Siirto arvonjärjestelytileille</i>		<i>700 000 000,—</i>	<i>1 000 000 000,—</i>
<i>Tilivuoden voitto</i>		<i>563 183 011,44</i>	<i>667 150 982,02</i>

Pankin oma pääoma ennen tilivuoden voiton lisäämistä oli tilinpäätöksen mukaan 4 032 milj. markkaa eli 282 milj. markkaa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Pankin vastuusitoumusten kokonaismäärä oli vuoden päättyessä 529 milj. markkaa eli 49 milj. markkaa pienempi kuin vuoden 1981 lopussa.

Pankin taseeseen ei ohjesäännön mukaan ole merkitty pankin omistamien kiinteistöjen, kalustojen eikä osakkeiden ja osuuksien arvoa. Suomen Pankki omistaa pankkikiinteistöt Helsingissä ja niissä kaupungeissa, joissa pankin haarakonttorit toimivat. Pankilla on Vantaan kaupungissa teollisuuskiinteistö, jossa toimii Suomen Pankin setelipaino. Suomen Pankki omistaa myös Mortgage Bank of Finland Ltd:n ja Tervakoski Oy:n osake-enemmistön. Näiden sekä setelipainon toiminnasta julkaistaan erilliset toimintakertomukset. Lisäksi pankki on osakkaana mm. Teollistamisrahasto Oy:ssä, Sponsor Oy:ssä sekä eräissä teollisuusyrityksissä. Suomen Pankin omistuksessa on myös Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahasto SITRA. Taulukossa sivulla 19 on esitetty pankin omistamien osakkeiden ja osuuksien nimellisarvot pääryhmittäin vuosien 1981 ja 1982 lopussa.

Tuloslaskelman mukaan pankin korkotuotot vähenivät 193 milj. markkaa ja olivat yhteensä 1 342 milj. markkaa. Korkotuottojen supistumiseen vaikuttivat korkotason aleneminen kotimaassa ja ulkomailla sekä keskimäärin edellisyuotista pienempi keskuspankkirahoitus. Korkotuloista kotimaisten saamisten korot vähenivät 36 milj. markkaa, ulkomaisten saamisten 132 milj. markkaa ja ulkomaisten joukkovelkakirjojen 25 milj. markkaa.

Suomen Pankin korkokulut lisääntyivät 196 milj. markkaa 788 milj. markkaan. Kotimaisten velkojen korot lisääntyivät 44 milj. markkaa lähinnä talletustodistusten ja kassavarantotalletusten kasvun takia. Korot ja varausprovisiot ulkomaisista veloista kasvoivat 152 milj. markkaa, mikä johtui suurelta osalta varantoluottojen nostoista.

Korkotuottojen ja korkokulujen erotus eli korkokate supistui 390 milj. markkaa ja oli 554 milj. markkaa.

Muut tuotot lisääntyivät 781 milj. markkaa 1 325 milj. markkaan. Valtaosa lisäyksestä johtui valuuttakurssimuutoksista, joista syntyi laskennallisia tuottoja nettomääräisesti 1 266 milj. markkaa. Tämä oli 752 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Muut kulut vähenivät 12 milj. markkaa 212 milj. markkaan. Poistot supistuivat 20 milj. markkaa ja setelien valmistuskulut 8 milj. markkaa. Palkat ja sosiaaliturvamaksut kasvoivat yhteensä 9 milj. markkaa, eläkkeet 3 milj. markkaa ja erittelemättömät kulut 4 milj. markkaa. Arvonjärjestelytileille pankin tuotoista siirrettiin 1 000 milj. markkaa valuuttakurssiheilahteluiden tulosvaikutusten tasaamiseksi sekä pankin oman pääoman reaaliarvon turvaamiseksi.

Pankin voitto tilivuodelta 1982 oli 667 150 982,02 markkaa. Vuoden 1983 avautumisen vararahastoon siirretty puolet voitosta eli 333 575 491,01 markkaa. Toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

mainittu määrä, 333 575 491,01 markkaa, siirretään valtiovarastoon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1981 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat, kunnallisneuvos Mikko Kaarna, valtiotieteen kandidaatti Erkki Liikanen, järjestösihteeri Erkki Kivimäki, diplomi-insinööri Pentti Mäki-Hakola ja agrologi Häkan Malm, toimittivat 22.—26. helmikuuta 1982 pankin vuoden 1981 tilien tarkastuksen. Tilintarkastajien lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1981.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat kertomusvuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: tammikuun 12., maaliskuun 16., toukokuun 25., elokuun 27., lokakuun 19. ja joulukuun 10. päivänä.

Inventoinnit ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventoinnit, joissa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmesti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosäännön 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Längmanin rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin rahastojen tilit vuodelta 1981 ja lähettäneet jäljennökset tileistä eduskunnan pankkivaliokunnalle.

Marraskuun 16. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet hyväksyivät eduskunnan maaliskuun 19. päivänä 1954 vahvistamien ohjeiden mukaisesti E. J. Längmanin kunnallisrahastosta vuonna 1979 jaettujen apurahojen tilitykset.

Edellä mainittujen ohjeiden ja eduskunnan niihin joulukuun 11. päivänä 1970 vahvistaman muutoksen mukaan oli E. J. Längmanin kunnallisrahastosta kertomusvuonna jälleen suoritettava apurahojen jako; jaettava summa oli 394 603,95 markkaa. Tämän johdosta olivat ohjeiden mukaan Kuhmon, Suomussalmen, Kuusamon, Hyrynsalmen, Puolangan, Ristijärven, Sallan, Savukosken, Inarin, Utsjoen, Enontekiön, Pelkosenniemen ja Posion kunnan sekä Kemijärven kaupungin hallitukset kukin yhdessä Suomen Punaisen Ristin paikallisten edustajien kanssa laatineet ehdotuksen kuntansa osalle tulevan apurahan käytöstä ja lähettäneet pankkivaltuusmiesten hyväksyttäviksi ehdotukset, joita sekä Oulun ja Lapin läänien maaherrat että Suomen Punaisen Ristin piirihallitukset olivat puoltaneet. Marraskuun 16. päivänä 1982 pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet hyväksyivät mainitut ehdotukset ja päättivät kehottaa johtokuntaa maksattamaan apurahat asianomaisille kunnille käytettäväksi ehdotettuihin tarkoituksiin.

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahasto (SITRA)

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet SITRAn tilit vuodelta 1981 ja lähettäneet jäl-

jennökset toimintakertomuksesta, inventaarista ja taseista eduskunnan pankkivaliokunnalle.

*Suomen Pankin ohjesäännön 11 §:n
1 momentin 5 kohdan muuttaminen*

Elokuun 17. päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että ohjesäännön 11 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan Suomen Pankki "myöntää muunkinlaista kuin vekseliluottoa ottaen varteen, että sellaisen luoton kokonaisuus ei saa ylittää pankin omia varoja". Omiin varoihin luetaan tällöin kuuluviksi pankin kanta- ja vararahasto, arvonnjärjestelytilit sekä puolet tulostilistä.

Ohjesäännön kyseisen kohdan tarkoitus on alun perin ollut rajoittaa Suomen Pankin mahdollisuuksia myöntää muita kuin tavaravekseliuottoja, joiden maksamisen vakuutena on reaali- ja vakuutus, ja siten varmistaa pankin saatavia sekä pitää saatavat rahapolitiikan joustavan hoidon edellyttämässä likvidissä muodossa. Nykyisellään säännös on vuodelta 1965.

Luottovälineistön viimeaikainen kehitys on johtanut siihen, että muut pankkitoiminnan tämän hetken tarpeita paremmin vastaavat luottomuodot, kuten shekkitililuotto sekä velkakirja- ja joukkovelkakirjalainat, ovat viedyt lyhytaikaisia erityisrahoitusjärjestelyjä lukuun ottamatta syrjäyttäneet vekselit Suomen Pankin luotonannossa. Pankeille myönnettävissä keskuspankkiluotoissa vekseleitä lakattiin käyttämästä vuonna 1979.

Muun luotonannon vara, joka oli 625 milj. markkaa heinäkuun lopussa 1982, uhkaa asettaa tarpeettomasti rajoituksia vekseleitä tarkoituksenmukaisempien luottomuotojen käytölle. Kun näkemys vekseliluoton "paremmuudesta" keskuspankin luottovälineenä on nykyisissä oloissa vanhentunut, olisi syytä luopua muun luotonannon varan sitomisesta Suomen Pankin omien varojen määrään.

Edellä mainituilla perusteilla johtokunta esitti, että pankkivaltuusmiehet tekisivät valtioneuvostolle esityksen Suomen Pankin ohjesäännön 11 §:n 1 momentin 5 kohdan muuttamisesta näin kuuluvaksi:

"5) myöntää muunkinlaista kuin vekseliluottoa."

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen elokuun 27. päivänä pitämässään kokouksessa ja päättivät pyytää valtioneuvos-

toa antamaan johtokunnan kirjelmän mukaisen lakiesityksen eduskunnalle.

Laki Suomen Pankin ohjesäännön muuttamisesta edellä selostetulla tavalla annettiin 29. päivänä lokakuuta 1982 (771/82).

*Hallintomenettelylain soveltaminen
Suomen Pankissa*

Pankkivaltuusmiehille marraskuun 30. päivänä 1982 lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että tammikuun 1. päivänä 1983 tulee voimaan 6.8.1982 annettu hallintomenettelylaki (598/82). Laki sääntelee hallintotavan käsittelyssä noudatettavia menettelytapoja, jotka vaikuttavat keskeisesti kansalaisten asemaan ja oikeussuojaan hallintomenettelyssä. Hallintomenettelylaki koskee voimaan tullessaan välittömästi valtion ja kuntien viranomaisia sekä kansaneläkelaitoksen toimielimiä. Laki voidaan ulottaa asetusteitse koskemaan Suomen Pankin viranomaistoimintaa.

Johtokunta ilmoitti edelleen todenneensa, ettei laki tuo mukanaan mitään olennaisia muutoksia Suomen Pankissa nykyisinkin noudatettaviin menettelytapoihin. Asetusta, jolla Suomen Pankki tuotaisiin hallintomenettelylain piiriin, ei ole annettu eikä sellaista tietävästi ole valmistellakaan. Johtokunta katsoi kuitenkin, että Suomen Pankin on syytä oma-aloitteisesti reagoida uuteen lainsäädäntöön. Näillä perusteilla johtokunta oli päättänyt, että vuoden 1983 alusta alkaen Suomen Pankissa noudatetaan soveltuvin osin hallintomenettelylakia viranomaistoimintaa harjoittaessa.

Joulukuun 10. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät merkitä johtokunnan ilmoituksen tiedoksi pöytäkirjaansa ja sisällyttää sitä koskevan selonteon pankkivaliokunnalle annettavaan kertomukseensa vuodelta 1982.

*Suomen Pankin soveltamien korkojen
alentaminen*

Toukokuun 25. päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että kansainvälisen taantumien pitkittyminen ja idänviennin kasvun laantuminen ovat johtamassa Suomen työttömyysongelman kärjistymiseen. Samanaikaisesti hintojen nousu on hidastumassa, mutta Suomen inflaatio pyrkii edelleen pysymään kilpailijamaiden inflaatiota

nopeampana. Vaihtotaseen arvioidaan kuluvaan vuonna muodostuvan lievästi ylijäämäiseksi, ulkomainen velkaantuneisuus on alenemassa ja valuuttavarannon taso näyttää pysyvän kohdullisena.

Johtokunta esitti käsityksensä, että tässä tilanteessa pankki voisi korkoja alentamalla omalta osaltaan vähentää inflaatiopaineita ja tukea kotimaista kysyntää. Korkokannan alentamista tukevat myös inflaation odotettu väheneminen sekä ulkomaisten korkojen alentuminen.

Pitemmällä aikavälillä työvoiman käytön edistäminen ja investointien tehokkuuden parantaminen edellyttävät kuitenkin reaalikorkojen nostamista. Parhaiten tämä tavoite voidaan saavuttaa inflaatiota hidastamalla. Ellei inflaation väentämisessä onnistuta, on nimelliskorkoja korotettava. Mikäli nyt päädytään korkojen alentamiseen, on niiden uudelleen korottamiseen varauduttava tarvittaessa.

Johtokunta ilmoitti käsityksensä, että korkoja olisi yleisesti alennettava 1.6.1982 lukien ¾ prosenttiyksikköä. Pankkien edellytetään tällöin alentavan kaikkia korkojaan tällä prosenttiyksikkömäärällä. Pankkien ylintä antolainauskorkoa, joka oli 12 ½ %, ei kuitenkaan alennettaisi, mikä lisäisi pankkien mahdollisuuksia korkojen porrastamiseen. Kaikkien vanhojen luottojen korkojen ja pankkien antolainauksen keskikorkojen edellytettiin kuitenkin alenevan ¾ prosenttiyksikköä, joten uutta porrastusvaraa voitaisiin soveltaa vain uusiin ja uusittaviin luottoihin.

Johtokunnan mielestä porrastusmahdollisuuksien lisäämiseksi Suomen Pankin muussa kuin pankeille suuntautuvassa kotimaaisessa luotonannossa sovellettavan koron rajat olisi väljennettävä siten, että ne määriteltäisiin symmetrisesti 2 ½ prosenttiyksikköksi peruskoron molemmiin puoliin.

Edellä mainituilla perusteilla johtokunta esitti pankkivaltuusmiesten päätettäväksi, että Suomen Pankin peruskorko alennettaisiin 9 ¼ prosentista 8 ½ prosenttiin. Vuodessa ja että kotimaista luottoa myönnettäessä veloittettavan koron rajat olisivat peruskorko ± 2 ½ prosenttiyksikköä. Muutosten voimaantulopäiväksi johtokunta esitti kesäkuun 1. päivää 1982.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen toukokuun 25. päivänä pitämässään kokouksessa sekä päättivät, että muutokset tulevat voimaan 1. päivästä kesäkuuta 1982.

*Markan ulkoisen arvon muuttaminen ja
valuuttaindeksiluvun vaihteluvälin
kaventaminen*

Epävakaan valuuttatilanteen vuoksi olivat pankkivaltuusmiehet lokakuussa koolla kolme kertaa, nimittäin 7., 9. ja 10. päivänä. Ensiksi mainitussa kokouksessa selostettiin pankkivaltuusmiehille johtokunnan kaksi päivää aikaisemmin tekemää päätöstä nostaa valuuttaindeksilukua 6.10.1982 alkaen noin 4 % indeksin silloisen vaihteluvälin puitteissa sekä Tukholman Arlandan lentopaviljongissa samana lokakuun 7. päivän aamuna pidettyä kokousta. Tässä kokouksessa muiden pohjoismaiden edustajia informoitiin odotettavissa olevasta Ruotsin kruunun devalvaatiosta. Lokakuun 10. päivänä pidetyssä kokouksessa esiteltiin johtokunnan kirjelmä, jossa johtokunta totesi mm., että valtioneuvosto päätti 30.1.1980 Suomen Pankin esityksestä muuttaa markan ulkoisen arvosta 28.10.1977 antamansa päätöksen (761/77) 4 §:n, sellaisena kuin se on 21. päivänä syyskuuta 1979 annetussa päätöksessä (720/79), kuulumaan:

*"Valuuttaindeksiluvun vaihteluvälin
yläraja on 119.0 ja alaraja 112.0."*

Valuuttaindeksin vaihteluvälin rajojen muuttamisen yhteydessä valuuttaindeksiluku pidettiin ennallaan pisteluvussa 115.4. Suomen Pankin johtokunta päätti alentaa 25.3.1980 valuuttaindeksilukua 2 % pistelukuun 113.1. Päätöksellä pyrittiin silloin hillitsemään ulkomaankauppahintojen nousun kotimaista hintapainetta lisääviä vaikutuksia. Valuuttaindeksiluku pidettiin tällä tasolla kahden ja puolen vuoden ajan.

Hallituksen edustajien kanssa keskusteltuaan Suomen Pankin johtokunta päätti nostaa valuuttaindeksilukua 6.10.1982 alkaen noin 4 % indeksin vaihteluvälin rajoissa. Tällä markan ulkoisen arvon alentamista merkitsevällä päätöksellä pyrittiin tukemaan teollisuuden kilpailukykyä, joka inflaation hidastumisesta huolimatta oli heikentynyt. Päätöstä edeltävinä viikkoina Suomen Pankin vaihdettava valuuttavaranto oli alkanut jyrkästi supistua ja sitä jouduttiin tukemaan huomattavilla ulkomaisten varantoluottojen nostoilla. Valuuttaindeksiluvun nostamisella pyrittiin siten katkaisemaan myös valuuttavarannon epäsuotuisa kehitys. Riittävän ulkomaisen maksuvalmiuden

pitäminen entisellä valuuttakurssien tasolla olisi edellyttänyt suhdannetilanteeseen nähden kohtuutonta rahapolitiikan kiristämistä.

Ruotsin kruunun 8. 10. 1982 toimeenpannun 16 prosentin devalvaation johdosta jouduttiin koko talouspoliittinen tilanne arvioimaan uudelleen. Tavoitteena oli edelleen Suomen kilpailuedellytysten turvaaminen.

Markan ulkoisen arvon muutos tulisi johtokunnan käsityksen mukaan mitoittaa yhtäältä niin suureksi, että sen kilpailukykyä tukevat ja työllisyyttä edistävät vaikutukset olisivat riittävät, ja toisaalta niin pieneksi, että kansantaloutemme ei ajautuisi pois tavoitellulta alenevan inflaation uralta. Kurssimuutosten suuruuteen tulisi vaikuttaa olennaisesti myös sen, että valtioneuvosto on ilmoittanut toteuttavansa yritys sektorin kustannuskehitystä alentavia valtiontaloudellisia toimia. Lisäksi devalvaation mitoituksessa tulisi ottaa huomioon se, että kansantaloutemme perustasapaino on tyydyttävä. Rahapolitiikan osalta johtokunta päättää päivälouottokoron välittömästi korottamisesta 11 prosentista 12 prosenttiin sekä päiväluotoista perittävän lisäkoron nostamisesta marraskuun alusta 3 prosentista 4 prosenttiin. Rahapolitiikan tiukentamisella tuetaan osaltaan hinta- ja kustannustason nousua hillitsevää yleislinjaa.

Yleinen korkotaso oli toistaiseksi tarkoitus pitää ennallaan, mikä edellyttää, että devalvaation jälkihoitoon liittyvät ratkaisut riittävissä määrin tukevat siihenastista vakaata talouspoliittista linjaa.

Johtokunnan käsityksen mukaan esitettävä markan ulkoisen arvon muutos yhdessä rahaja finanssipoliittisten toimenpiteiden kanssa luo edellytykset selviytyä kansainvälisestä taantumasta suhteellisen vähäisin vaurioin.

Lisäksi voitaisiin samassa yhteydessä toteuttaa valuuttaindeksiluvun vaihtelualueen supistaminen nykyisestä voimassa olevasta 6 prosentista 4,5 prosentiksi.

Edellä olevan johdosta johtokunta ehdotti, että valuuttaindeksiluvun vaihtelualueen ylärajaksi määrättäisiin 127,5 ja alarajaksi 121,9 ja että pankkivaltuusmiehet näin ollen tekisivät valtioneuvostolle esityksen aikaisemmin mainitun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta vastaavalla tavalla. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan ehdotuksen ja tekivät sitä vastaavan esityksen valtioneuvostolle, joka samana päivänä antamallaan päätöksellä (742/82) hyväksyi esityksen ja muutti mar-

kan ulkoisesta arvosta 28. päivänä lokakuuta 1977 antamansa päätöksen 4 §:n, sellaisena kuin se on 30. päivänä tammikuuta 1980 annetussa päätöksessä (78/80), näin kuuluvaksi:

"Valuuttaindeksiluvun vaihtelualueen yläraja on 127,5 ja alaraja 121,9."

Päätös tuli voimaan 11. päivänä lokakuuta 1982.

Kassavarantosopimuksen tarkistaminen

Huhtikuun 20. päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että keväällä 1979 solmittua kassavarantosopimusta on sovellettu kolmen vuoden ajan. Kassavarantovelvoite oli korkeimmillaan 4,6 % ottolainauksesta vuodenvaihteen 1980—81 tienoilla ja se alennettiin kevään 1981 kuluessa rahapolitiikan linjan kevennyksen yhteydessä nykyiseen 3 prosenttiin.

Kassavarantojärjestelmä on osoittautunut varsin käyttökelpoiseksi ja tarpeelliseksi rahapolitiikan välineeksi. Ennusteenäkymät viittaavat kuitenkin siihen, että voimassa olevan sopimuksen mukainen kassavarantovelvoitteen enimmäismäärä, 5 %, saattaa lähinnä vuoden 1983 aikana osoittautua riittämättömäksi rahamarkkinatilanteen hallinnan kannalta. Kokeemukset erityisesti vuodelta 1979 osoittavat myös, että sopimuksen mukainen kassavarantovelvoitteen kuukausittainen enimmäiskorotus, 0,4 prosenttiyksikköä, on joissakin tilanteissa liian pieni.

Näistä syistä on rahalaitosten kanssa neuvoteltu kassavarantosopimuksen tarkistamisesta, siten että talletusvelvoitteen enimmäismäärä nousisi 8 prosenttiin ottolainauksesta ja velvoitteen kuukausittainen enimmäiskorotus 0,6 prosenttiyksikköön.

Käydyissä neuvotteluissa rahalaitosten taholta korostettiin sitä, että kun kassavarantotalletuksista on tullut verraten pysyviä ja suhteessa ottolainaukseen verraten suuria, näistä talletuksista aiheutuu pankeille tuntuva kannattavuusrasitus. Tämän johdosta johtokunta totesi olevansa valmis esittämään pankkivaltuusmiehille kassavarantosopimuksen korkokypälän tarkistamista, siten että voimassa olevaa korkoa, joka on $\frac{3}{4}$ prosenttiyksikköä Suomen Pankin peruskorkoa alempi, korotettaisiin $\frac{1}{2}$ prosenttiyksikköä, ts. senhetkisen korotason mukaan $8\frac{1}{2}$ prosentista 9 prosenttiin.

Lisäksi olisi tarpeen uusia sopimuksen sakkokorkokypälä, joka on vanhentunut obligatioiden termiinkaupoista luopumisen takia.

Edellä sanotun mukaisesti johtokunta ehdotti pankkivaltuusmiesten päätettäväksi, että Suomen Pankki maksaa rahalaitosten kanssa solmitun kassavarantosopimuksen nojalla tehdyille kassavarantotalletukselle vuotuisen koron, joka on $\frac{1}{4}$ prosenttiyksikköä Suomen Pankin peruskorkoa alempi. Ellei rahalaitos ole täyttänyt talletusvelvollisuuttaan, Suomen Pankki perii puuttuvasta määrästä vuotuista korkoa 4 prosenttiyksikköä yli asianomaisen kuukauden keskimääräisen päiväluottokoron. Mikäli rahalaitos asianomaiselta kuukaudelta maksoi tai olisi täysimääräisen kassavarantotalletuksen tehtyään maksanut päiväluotostaan lisäkorkoa, korko on kuitenkin 4 prosenttiyksikköä rahalaitoksen marginaalikorkoa korkeampi.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen huhtikuun 22. päivänä pitämässään kokouksessa.

Kiinteistön myynti ja osakemerkintöjä

Suomen Pankki on omistanut Tampereella nykyisen toimitalokiinteistön Hämeenkatu 13 lisäksi myös Keskustorin varrella III kaupunginosan 21. korttelissa olevan tontin nro 8 rakennuksineen, jossa sijaitsi pankin Tampereen konttori vuoteen 1943 saakka. Viimeksi mainittu kiinteistö on ollut pankkitoiminnan kannalta Suomen Pankille tarpeeton, ja kun siinä lisäksi olisi ollut odotettavissa varsin laajamittaisia peruskorjaustöitä, johtokunta pyysi elokuun 23. päivänä lähettämässään kirjelmässä pankkivaltuusmiesten suostumusta kiinteistön myyntiin. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen kokouksessaan elokuun 27. päivänä.

Syyskuun 24. päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta ilmoitti, että ennen edellä tarkoitettua kiinteistökaupan päättämistä tehtiin vielä yksi uusi tarjous, jossa kauppahinta olisi ollut korkeampi kuin alkuperäisen ostajaehdokkaan kanssa oli sovittu. Lisäksi talossa asuvat pankin Tampereen konttorin virkailijat ja eläkeläiset olivat esittäneet huolestumisensa kiinteistön myyntisuunnitelmista, koska he katsoivat, ettei heillä ollut mahdollisuuksia lunastaa perustettavasta yhtiöstä itselleen vuokralaisena hallitsemiaan huoneistoja vastaavia osakkeita. Johtokunta ilmoitti neuvotelleensa asiasta uudelleen alkuperäisen ostajaehdokkaan kanssa

ja sen jälkeen allekirjoittaneensa samana päivänä kauppakirjan kiinteistön myynnistä 12 milj. markan kauppahinnasta sekä esitti nyt pankkivaltuusmiesten hyväksyttäväksi, että johtokunta oikeutetaan merkitsemään kiinteistön omistamista ja hallintaa varten perustettavan yhtiön osakkeista ne osakkeet, jotka vastaavat Suomen Pankin virkailijoiden ja eläkeläisten hallinnassa olevia, yhteensä noin 838 neliömetrin suuruisia huoneistoja, 3 595 000 markan kauppahinnasta ja muutoin johtokunnan sopiviksi katsomilla ehdoilla. Osakkeet myydään sitä mukaa kuin nykyiset asukkaat eivät enää huoneistoja tarvitse.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen kokouksessaan syyskuun 29. päivänä.

Kokouksessaan huhtikuun 22. päivänä pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan merkitsemään Oulu Oy:n osakepääoman korotuksen yhteydessä ilmaisosakkeiden lisäksi pankin osakeomistusta vastaavan määrän eli 8 000 kappaletta uusia 100 markan nimellisarvoisia osakkeita yhteishintaan 800 000 markkaa.

Joensuun konttorin toimitalon rakentaminen

Joulukuun 10. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät, että Joensuun konttorin uusi toimitalo rakennetaan pankkivaltuusmiesten suostumuksella pankin omistukseen vuonna 1981 hankitulle, sanotun kaupungin II kaupunginosan 14. korttelissa sijaitsevalle tontille nro 1 arkkitehti Heikki Elomaan laatimien, pankkivaltuusmiehille samassa kokouksessa esitettyjen pääpiirustusten mukaisesti. Uudisrakennukseen tulevat vain konttorin tilantarpeen edellyttämät kellarikerros, pankkihuoneisto ensimmäiseen kerrokseen ja henkilökunnan asunnot toiseen maanpäälliseen kerrokseen. Piirustusten mukaan uudisrakennuksen kokonaistilavuudeksi tulee 10 800 m³ ja yhteenlasketuksi kerrosalaksi noin 2 000 m².

Mortgage Bank of Finland Ltd:n lainanotto ja lainavarojen käyttö

Marraskuun 16. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksen mukaisesti

— päättivät antaa suostumuksensa sille, että Mortgage Bank of Finland Ltd saa oikeu-

den Suomen Pankin myöhemmin määrämänä aikana laskea liikkeeseen yhteensä 500 milj. markan arvosta debentureja, joiden korko on vähintään 7 % ja enintään 10 % sekä juoksu-aika enintään 15 vuotta, käyttäkseen näin saamansa varat energiansäästö- ja ympäristönsuojeluinvestointien rahoittamiseen;

— oikeuttivat Suomen Pankin merkitsemään edellä tarkoitettut debentuurit, joiden ehdoista sovitaan kulloinkin erikseen Suomen Pankin ja Mortgage Bank of Finland Ltd:n kesken; ja

— antoivat suostumuksensa sille, että Mortgage Bank of Finland Ltd ottaa vuosien 1983—1984 aikana vasta-arvoltaan enintään 550 milj. markkaa uutta ulkomaan rahan määräistä luottoa Suomen Pankin kanssa vuosittain erikseen sovittavan kiintiön puitteissa.

Ulkomaisia asiamiespankkeja

Helmikuun 2., kesäkuun 24. ja marraskuun 16. päivänä pidetyissä kokouksissa pankkivaltuusmiehet päättivät, että Banque de l'Indochine et de Suez, Paris, Carroll McEntee & McGinley, New York, Harris Trust and Savings Bank, Chicago, Hill Samuel & Co Limited, London, E. F. Hutton & Company Incorporated, New York, Morgan Stanley & Co Incorporated, New York, National Bank of North America, New York, PK Christiana Bank (UK) Limited, London, Republic National Bank of New York, New York, Trade Development Bank, Genève, ja Württembergische Kommunale Landesbank Girozentrale (Landesbank Stuttgart), Stuttgart, otetaan Suomen Pankin ulkomaisiksi asiamiespankeiksi.

Suomen Pankin naispuolisten toimenhaltijoiden eroamisikä

Huhtikuun 2. päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että Suomen Pankin ohjesäännön 23 §:n mukaan pankin viran- tai toimenhaltija on velvollinen eroamaan palveluksesta, mies täytettyään 67 vuotta ja nainen täytettyään 60 vuotta. Pankkivaltuusmiehillä on oikeus päättää, saako eroamisikään tullut edelleen pysyä virassaan tai toimessaan, kuitenkin enintään kolme vuotta.

Pankin ohjesäännössä ei alun perin ollut toimenhaltijoiden eroamisikää koskevia määräyksiä, vaan tässä suhteessa noudatettiin yleis-

tä virkamieslakia, jonka mukaan eroamisikä on eräin poikkeuksin 67 vuotta. Vuonna 1938 ohjesääntöön tehtiin useita muutoksia, ja siinä yhteydessä lisättiin 23 §:ään alussa mainittu naisten eroamisikää koskeva määräys. Silloinen johtokunta perusteli naisten alempaa eroamisikää keskuspankkityön rasittavuudella, mikä lienee johtunut siitä, että ennen viime sotia pankissa oli naispuolisia toimenhaltijoita muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ainoastaan setelinlajittelutehtävissä. Tilanne on tässä suhteessa täysin muuttunut, sillä naispuolisia toimenhaltijoita on nykyisin yli puolet pankin henkilökunnasta.

Johtokunnan mielestä olisi nykyoloissa kohutuullista, että eroamisikään tullevien naispuolisten toimenhaltijoiden sallittaisiin poikkeustapauksissa edelleen pysyä toimessaan. Toisaalta olisi tarkoituksenmukaista, että toimiajan pidentymistä koskevilla anomuksilla ei rasi-tettaisi pankkivaltuusmiehiä ainakaan silloin, kun on kysymys muista kuin esimiesasemassa olevista toimenhaltijoista. Tämän vuoksi johtokunta esitti, että pankkivaltuusmiehet oikeuttaisivat johtokunnan toistaiseksi harkintansa mukaan päättämään, saako eroamisikään tullut muu kuin esimiesasemassa oleva naispuolinen toimenhaltija edelleen pysyä toimessaan, kuitenkin enintään kolme vuotta.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen huhtikuun 22. päivänä pitämässään kokouksessa.

Suomen Pankin eläkesäännön muutoksia

Huhtikuun 5. päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta viittasi valtion eläkelakiin tehtyihin muutoksiin ja Suomen Pankin ohjesäännön 24 §:n määräykseen, jonka mukaan pankin eläkejärjestelmä noudattaa soveltuvien osin kulloinkin voimassa olevaa valtion eläkejärjestelmää, sekä esitti, että pankkivaltuusmiehet kumoaisivat Suomen Pankin eläkesäännön 5 a §:n ja 9 §:n 2 momentin sekä muuttaisivat eläkesäännön 3 a §:n 3 momentin, 5 §:n 4 momentin ja 16 §:n 1 momentin kuulumaan seuraavasti:

3 a § 3 mom.

Sen estämättä, mitä 1. momentissa on säädetty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajaista, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös vuonna 1927 tai sitä ennen syntyneellä edunsaajalla.

5 § 4 mom.

Eläkeajaksi luetaan myös aika, jona edunsaaja 21 vuotta täytettyään on saanut Suomen Pankin varoista tämän eläkesäännön mukaista 2. tai 3. momenttia soveltaen myönnettyä työttömyys- tai työttömyyseläkettä taikka rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä, milloin hänelle myöhemmin vanhuuden tai uuden työttömyyden taikka työttömyyden johdosta on myönnettävä eläke 2. momentissa tarkoitettuna palveluksen perusteella.

16 § 1 mom.

Vanhuus- ja työttömyyseläke maksetaan, jollei 16 a §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeeseen on syntynyt, kuitenkin aikaisintaan palkan saamisen päättymistä seuraavan kuukauden alusta. Työttömyyseläke maksetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka kahden kuukauden kuluttua ensiksi seuraa 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna todistuksen antamisesta.

Johtokunta esitti myös, että eläkesääntöön lisättäisiin uusi 16 a § näin kuuluvana:

Työttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettuna päivärahan ensisijaisuusajan eli 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen.

Sen estämättä, mitä 1. momentissa on säädetty, työttömyyseläkettä suoritetaan 16 §:n mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa on maksettu 1. momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin edellytetään, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty työttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päivärahabakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan kohdistuvaa vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa.

Jos työttömyyseläke myönnetään takau-

tuvasti 1. momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2. momentin mukaisesti ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Kertasuorituksena suoritettavaan eläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä on säädetty.

Lisäksi johtokunta esitti, että

3 a §:n 3 momentin muutos tulisi voimaan 1. 1. 1982 lukien;

5 §:n 4 momentin muutos tulisi voimaan 1. 7. 1982;

5 a § kumottaisiin 1. 2. 1982 lukien siten, että sen säännöksiä ei enää sovelleta eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut 1. 2. 1982 jälkeen;

9 §:n 2 momentti kumottaisiin 1. 1. 1982 lukien; ja

16 §:n 1 momentin muutos ja uusi 16 a § tulisivat voimaan 1. 1. 1982 lukien, kuitenkin siten, että niitä ei sovelleta aikaisemmin myönnettyyn työttömyyseläkkeeseen, joka keskeytykseltä jatkuu 1. 1. 1982 jälkeen.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen huhtikuun 22. päivänä pitämässään kokouksessa.

Myönnetyt avustukset ja eläkkeet

Pankkivaltuusmiehet myönsivät kertomusvuonna yhden avustuksen ja yhden ylimääräisen eläkkeen.

Johtokunta

Sen johdosta, että virkavapaana ollut johtokunnan puheenjohtaja pääministeri, filosofian tohtori Mauno Koivisto oli tammikuun 26. päivänä valittu tasavallan presidentiksi, pankkivaltuusmiehet helmikuun 2. päivänä pitämässään kokouksessa päättivät, että sitten kun kesäkuun 5. päivänä 1979 johtokunnan puheenjohtajan silloinen varamies Ahti Karjalainen oli määrätty johtokunnan vt. puheenjohtajaksi, johtokunnan jäsen Rolf Kullberg vt. puheenjohtajan varamieheksi ja johtaja Seppo Lindblom johtokunnan vt. jäseneksi, mainitut

henkilöt hoitavat sanottuja tehtäviä edelleen toistaiseksi siksi, kunnes johtokunta on asianmukaisella tavalla täydennetty ja pankkivaltuusmiehet ovat johtokunnan puheenjohtajan varamiehen osalta tehneet lopullisen päätöksen.

Helmikuun 5. päivänä antamallaan avoimilla kirjeillä tasavallan presidentti nimitti pankkivaltuusmiesten esityksestä Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtajan virkaan vt. puheenjohtajan valtiotieteen tohtori Ahti Karjalaisen ja johtokunnan jäsenen virkaan vt. jäsenen valtiotieteen lisensiaatti Seppo Lindblomin, molemmat 1. päivästä maaliskuuta 1982.

Helmikuun 16. päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät määrätä pankin johtosäännön 1 §:n 3 momentin tarkoittamaksi johtokunnan puheenjohtajan varamieheksi pankinjohtaja Rolf Kullbergin.

Samassa kokouksessa pankkivaltuusmiehet vahvistivat johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten välisen uuden tehtävänjaon.

Lisäksi pankkivaltuusmiehet samassa helmikuun 16. päivän kokouksessa, hyväksyessään johtokunnan antaman selvityksen pankin 1. 3. 1982 voimaan tulevasta palkkaratkaisusta, päättivät, että johtokunnan osalta suoritetaan vastaavat palkkausten tarkistukset.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinnään ovat vuonna 1983 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Joensuun konttori: valvojat opetusneuvos, filosofian maisteri Aulis Olavi Waldemar Koivusalo ja varatuomari Otto Alvar Gustaf Sorasalmi sekä varamiehet poliisineuvos, varatuomari Leo Ilkka Kalevi Hupli ja kansanedustaja, toimitusjohtaja Mauri Heimo Kalervo Vänskä;

Jyväskylän konttori: valvojat varatuomari Uuno Osmo Volmari Aarnio ja ent. pormestari, varatuomari Jaakko Wilhelm Krogerus sekä varamiehet piirihohtaja Esa Mikael Riihimäki ja kaupunginjohtaja Jaakko Kalevi Lovén;

Kotkan konttori: valvojat varatuomari Leif Gunnar Thuresson Häggblom ja oikeusneuvosmies Heikki Pajari sekä varamiehet verojohtaja, varatuomari Toivo Verner Rikkinen ja toimitusjohtaja, ekonomi Toivo Tapio Tikanoja;

Kuopion konttori: valvojat lääninneuvos Toivo Kalevi Kopponen ja poliisimestari, varatuomari Erkki Juhani Vahronen sekä varamiehet hovioikeudenneuvos Esko Juhani Kilpeläinen ja johtaja, agronomi Pauli Uolevi Ilva;

Lahden konttori: valvojat varatuomari Timo Johannes Tuori ja ent. rehtori Ilmari Johannes Vartiainen sekä varamiehet ent. kaupallinen johtaja Toivo Voitto Kullervo Koponen ja talousjohtaja, ekonomi Pertti Juhani Lares;

Mikkelin konttori: valvojat rehtori Pauli Veli Vainio ja lääninneuvos Viljo Uolevi Lehtolainen sekä varamiehet oikeusneuvosmies Jorma Kalevi Pekonen ja markkinointijohtaja, merkonomi Erkki Heikki Nevasaari;

Oulun konttori: valvojat kaupungintaloustarkastaja, ekonomi Ville Kalevi Matturi ja varatuomari Erkki August Korhonen sekä varamiehet toimitusjohtaja, konsuli Jorma Jalmari Sallamo ja poliisimestari, varatuomari Erkki Eino Haikola;

Porin konttori: valvojat pormestari, varatuomari Olavi Einar Koivisto ja toimitusjohtaja Eino Kivikoski sekä varamiehet apulaiskaupunginjohtaja, varatuomari Mikko Iisakki Sävelä ja talousjohtaja, ekonomi Antti Kalervo Lipsanen;

Rovaniemen konttori: valvojat lääninverojohtaja, lainopin kandidaatti Erkki Emanuel Ollila ja kaupunginkamreeri, ekonomi Erkki Antero Vähälä sekä varamiehet konttoripäällikkö, ekonomi Seppo Olavi Söderlund ja suunnittelupäällikkö, diplomi-insinööri Heikki Mikael Annanpalo;

Tampereen konttori: valvojat pormestari Jyrki Jalo Unto Tuominen ja hallintojohtaja, hallinto-opin kandidaatti Eero Einar Lindfors sekä varamiehet varatuomari Lasse Joutsiniemi ja tullijohtaja, valtiotieteen kandidaatti Veikko Armas Seppänen;

Turun konttori: valvojat toimitusjohtaja, ekonomi Heikki Alarik Löytniemi ja professori Jaakko Ilmari Nousiainen sekä varamiehet apulaiskaupunginsihteeri, varatuomari Paavo Arne Sakari Heinonen ja toimitusjohtaja Teuvo Toivo Tapio Lehtinen;

Vaasan konttori: valvojat lääninneuvos Henrik Matias Palomäki ja toimitusjohtaja, lainopin kandidaatti, diplomiekonomi Hans-Erich

Slotte sekä varamiehet kauppatieteiden tohtori Kauko Kalervo Mikkonen ja apulaiskaupunginjohtaja, diplomi-insinööri Seppo Sanaksenaho.

Määrätessään edellä mainitut henkilöt jouluun 10. päivänä pitämässään kokouksessa haarakonttorien valvojiksi ja heidän varamiehkseen pankkivaltuusmiehet samalla päättivät merkitä pöytäkirjaan seuraavan lausuman:

”Hyväksyessään johtokunnan esityksen edellä mainittujen henkilöiden määräämisestä pankin haarakonttorien valvojiksi pankkivaltuusmiehet samalla toteavat olevan asianmukaista, että valvojiksi nimetään paikkakunnalla yleistä luottamusta ja arvonantoa nauttivia, eri intressipiirejä edustavia henkilöitä. Ottaen kuitenkin huomioon julkisen hallinnon piirissä noudatettavat ikärajoitukset, joita koskevia uusia määräyksiä on tulossa myös esim. valtionyhtiöiden yhtiöjärjestyksiin, pankkivaltuusmiehet edellyttävät, että pankin haarakonttorien valvojiksi ei vastaisuudessa esitetä henkilöitä, jotka ovat täyttäneet 67 vuotta.”

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuoden alkaessa eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsemat seuraavat henkilöt:

Jaatinen, Matti, ekonomi,
Laine, Jermu, varatuomari,
Maijala, Matti, toimitusjohtaja,
Sorsa, Kalevi, yhteiskuntatieteiden maisteri,
Björklund, Ilkka-Christian, valtiotieteen kandidaatti,
Saarinen, Aarne, kansanedustaja,
Jokela, Mikko, varatuomari,
Melin, Ingvar S., kauppatieteiden lisensiaatti,
Miettinen, Mauri, metsänhoitaja.

Näistä kolme ensin mainittua muodostivat suppeamman valtuuston.

Puheenjohtajana toimi koko vuoden pankkivaltuusmies Jaatinen ja varapuheenjohtajana pankkivaltuusmies Laine syyskuun 24. päivään,

Helsingissä 24. päivänä maaliskuuta 1983.

MATTI JAATINEN

Erkki Liikanen
Eino Loikkanen
Aarne Saarinen
Ingvar S. Melin

Matti Maijala
Irma Rosnell
Paavo Väyrynen
Mauri Miettinen

Eino Helenius

jolloin eduskunta myönsi hänelle valtioneuvoston jäseneksi nimittämisen johdosta vapautuksen pankkivaltuusmiehen tehtävästä. Eduskunnan valitsijamiehet valitsivat lokakuun 5. päivänä hänen sijaansa pankkivaltuusmieheksi toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi valtiotieteen kandidaatti *Erkki Liikasen*, jonka pankkivaltuusmiehet lokakuun 9. päivänä valitsivat varapuheenjohtajakseen.

Sen johdosta että pankkivaltuusmiehet Jokela ja Sorsa oli nimitetty helmikuun 19. päivänä valtioneuvoston jäseniksi, eduskunnan valitsijamiehet valitsivat heidän sijaansa pankkivaltuusmiehiksi toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi helmikuun 23. päivänä valtiotieteen maisteri *Paavo Väyrysen* ja saman kuun 26. päivänä henkilöasiainpäällikkö *Eino Loikkasen*.

Kesäkuun 23. päivänä myönnettiin pankkivaltuusmies Björklundille pyynnöstä ero pankkivaltuusmiehen tehtävästä. Hänen sijaansa toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi valitsijamiehet valitsivat lokakuun 5. päivänä valtiotieteen kandidaatti *Irma Rosnellin*.

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1982 tilejä tarkastamaan eduskunnan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Muurman, Peter, yhteiskuntatieteiden maisteri, hänen varamiehensä *Aaltonen, Markus*, taloustieteiden maisteri;

Kivimäki, Erkki, järjestösihteeri, hänen varamiehensä *Aitamurto, Aarno*, varatuomari;

Kaarna, Mikko, kunnallisneuvos, hänen varamiehensä *Mattila, Kalevi*, reviiSORI;

Mäki-Hakola, Pentti, diplomi-insinööri, hänen varamiehensä *Lampinen, Arto*, varatuomari;

Malm, Håkan, agrologi, hänen varamiehensä *Luukko, Unto*, valtiotieteen lisensiaatti.

ISSN 0356-0449